

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 25 februari 2018 door A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen drs. ing. B, hierna te noemen verweerder, sinds 1 september 2017 lid van het Nederlands Instituut van Psychologen.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 25 februari 2018;
- het verweerschrift d.d. 11 april 2018.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 27 juni 2018, waarbij klager en verweerder aanwezig waren. Verweerder werd vergezeld door mevrouw C, psycholoog en regiodirecteur van D.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Verweerder is als senior consultant/psycholoog werkzaam bij D.
- b. Klager was werkzaam als directeur primair basisonderwijs bij de stichting E. In de nazomer van 2017 was klager na een periode van ziekte (medisch) beter verklaard. E, waar inmiddels een nieuwe directeur werkzaam was, wilde klager vervolgens niet direct laten terugkeren in zijn eigen functie.
- c. Op verzoek van E heeft klager daarom een ontwikkelassessment bij verweerder afgelegd. Verweerder had daartoe eerder opdracht gekregen van deze werkgever.
- d. Op 23 oktober 2017 is het onderzoek afgenomen door middel van een development center bestaande uit capaciteitentests, persoonlijkheidsvragenlijsten, een interview en diverse praktijksimulaties.
- e. Op 27 oktober 2017 heeft klager een concept-rapportage met daarin de uitkomsten van het assessment ontvangen. Klager was het met deze concept-rapportage niet eens.
- f. Op 31 oktober 2017 heeft een telefoongesprek plaatsgevonden tussen klager en verweerder waarin het concept-rapport is besproken. Klager heeft daarbij onder andere te kennen gegeven zich niet te herkennen in het, in het concept-rapport weergegeven, leiderschapsprofiel.
- g. Op 1 november 2017 heeft klager van verweerder een licht gewijzigde versie van het rapport ontvangen. In dit rapport scoort klager op 5 van de 8 competenties voldoende tot goed. 3 competenties zijn volgens het rapport matig ontwikkeld. Qua algemene intelligentiefactor en verbale intelligentie scoort klager op de norm.
- h. Op 3 november 2017 hebben klager en verweerder elkaar wederom hierover uitgebreid telefonisch gesproken. Zij zijn het niet eens geworden over de tekst van het gewijzigde rapport.
- i. Op 9 november 2017 is dit gewijzigde rapport met toestemming van klager (en met klager in de cc) doorgestuurd aan E. Klager heeft van zijn kant een begeleidend schrijven aan E gestuurd gedateerd 8 november 2017 voorzien van zijn zienswijze en argumenten betreffende het nu definitieve rapport.
- j. Inmiddels is de arbeidsrelatie tussen klager en E ten einde. Klager is nadat hij een ander assessment had afgelegd wederom aangenomen als directeur van een basisschool.

III Het standpunt van klager en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerder in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Hij heeft in een ontwikkelassessment dat was bedoeld voor de functie van directeur van één basisschool meerdere simulaties afgenomen die gericht waren op een andere context en een hoger functieniveau;
2. Hij heeft niet zorgvuldig gehandeld door de discrepantie tussen de uitkomsten van het assessment en de eigen bevindingen van klager vanuit de praktijk niet te willen onderzoeken op voorstel van klager;
3. De rapportage is van onvoldoende kwaliteit omdat de conclusies voor een groot deel overeenkomen met de onderbouwing, de onderbouwing zeer algemeen is en er in de onderbouwing twee nieuwe ongefundeerde bevindingen te vinden zijn;
4. In de rapportage sprake is van oneigenlijk gebruik van informatie en het uitblijven van explicitering;
5. Het rapport wordt door de opdrachtgever voor andere doeleinden gebruikt dan waarvoor het is geschreven.

Klager stelt hiertoe dat hij vanwege gezondheidsredenen langer was uitgevallen op het werk. Hij geeft aan dat hij vervolgens moeilijk nee kon zeggen tegen het door zijn werkgever voorgestelde ontwikkelassessment ten tijde van zijn reïntegratie. Hij is van mening dat de conclusies in de rapportage door verweerder onvoldoende zijn verantwoord. Verweerder heeft zich volgens klager onvoldoende rekenschap gegeven van het feit dat het rapport ook op andere wijze gebruikt kon worden. De werkgever heeft de arbeidsrelatie beëindigd mede op basis van de rapportage van verweerder. Klager benadrukt dat werknemers dus heel afhankelijk zijn van door verweerder opgestelde rapportages.

IV Het standpunt van verweerder

Verweerder heeft de klacht gemotiveerd betwist. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

V.1. Volgens vaste jurisprudentie moet een rapportage als door verweerder uitgebracht voldoen aan een aantal criteria. Deze criteria zijn inmiddels vastgelegd in de Beroepscode 2015, te weten in artikel 97. Dit artikel luidt als volgt:

De psycholoog beperkt zich in rapportages tot het vermelden van die gegevens en beoordelingen die voor het doel van de rapportages noodzakelijk zijn. Het rapport dient minimaal aan de volgende eisen te voldoen:

- *Het rapport vermeldt de feiten, omstandigheden en bevindingen waarop het berust;*
- *Het rapport geeft blijk van een geschikte methode van onderzoek om de voorgelegde vraagstelling te beantwoorden;*
- *Uit de rapportage moet duidelijk blijken op welke gronden de bevindingen en conclusies berusten en wat de beperkingen daarvan zijn;*
- *Het rapport vermeldt de bronnen waarop het berust, daaronder begrepen de gebruikte literatuur en de geconsulteerde personen;*
- *In de rapportage wordt melding gemaakt van de vertrouwelijke aard en na verloop van welke termijn de conclusies redelijkerwijs hun geldigheid hebben verloren;*

Het College toetst of het onderzoek door de psycholoog dat tot de rapportage heeft geleid uit het oogpunt van vakkundigheid en zorgvuldigheid de tuchtrechtelijke toets der kritiek kan doorstaan en of de psycholoog binnen de grenzen van zijn deskundigheid is gebleven. Ten aanzien van de conclusie

van de rapportage wordt beoordeeld of de psycholoog in redelijkheid tot die conclusie heeft kunnen komen.

V.2. Klachtonderdeel 1 betreft de praktijksimulaties die klager heeft gedaan en die volgens hem gericht waren op een hoger functieniveau en een andere context dan waarin hij functioneerde. Daarmee betoogt klager dat het rapport volgens hem geen blijk geeft van een geschikte methode van onderzoek om de vraagstelling te beantwoorden.

Het College is wat betreft dit klachtonderdeel van oordeel dat verweerder door een casus in te zetten waarin werd gesimuleerd dat klager directeur was van een HBO-instelling met verschillende HBO-opleidingen in plaats van directeur van één basisschool niet onjuist heeft gehandeld.

In een dergelijke simulatie gaat het er om dat de kandidaat vaardigheden kan laten zien die in de functie belangrijk zijn. Dat die vaardigheden deels in een andere (fictieve) setting, namelijk HBO- in plaats van basisonderwijs werden gepresenteerd, is daarbij minder relevant. Zowel voor de directie van een basisschool als voor de directie van een HBO-instelling kunnen immers dezelfde competenties van belang zijn.

Daarbij komt dat verweerder zorgvuldig heeft gehandeld door ruim voldoende simulaties, namelijk een medewerkgesprek, een gesprek met een extern adviseur, een presentatieopdracht en een schriftelijke opdracht, in te zetten bij klager en door nadien nog met een collega de verkregen resultaten te bespreken. Evenmin is gebleken dat klager geblokkeerd is geraakt door de fictieve setting tijdens het maken van de opdrachten. Derhalve is het College van oordeel dat verweerder de door klager afgelegde simulaties op deze wijze heeft kunnen kiezen en de resultaten daarvan heeft kunnen laten meetellen in het rapport. Klachtonderdeel 1 is daarmee niet gegrond.

V.3. Het tweede klachtonderdeel inhoudende dat verweerder op voorstel van klager niet de discrepanties heeft willen onderzoeken tussen de uitkomsten van het assessment en de eigen bevindingen van klager vanuit de praktijk is evenmin gegrond.

Verweerder heeft wat betreft dit punt desgevraagd ter zitting verklaard dat hij in het interview met klager naar zijn prestaties in het verleden heeft gevraagd. Die antwoorden zijn dus samen met hetgeen er aan testgegevens uit het assessment is gekomen meegenomen in de conclusies van het assessment. Daarbij komt dat verweerder als gedragsdeskundige zijn eigen observaties opgedaan tijdens het assessment voorop dient te stellen nu deze mede worden gestaafd door de informatie die voortkomt uit het gebruik van psychodiagnostische instrumenten.

Bovendien volgt uit artikel 93 van de Beroepscode dat bevindingen en conclusies in rapportage tot de professionele verantwoordelijkheid van de psycholoog behoren. De psycholoog hoeft deze op verzoek van de cliënt dan ook niet te corrigeren, aan te vullen of te wijzigen.

V.4. Klachtonderdeel 3 en 4 zijn evenmin gegrond. De conclusies van het rapport zijn naar het oordeel van het College voldoende onderbouwd nu het onderzoek heeft bestaan uit de bovengenoemde vier simulaties, een interview met klager, twee persoonlijkheidsvragenlijsten (de Reflector Big Five Leadership en de Reflector Drives) en de capaciteitentest Connector Ability+. Verweerder heeft daarmee voldoende onderzoek gedaan dat als grondslag voor de getrokken conclusies in het rapport kan dienen. Of de in het rapport opgenomen conclusies op zichzelf juist zijn, daar kan het College zich niet over uitlaten. Wel is het College van oordeel dat het rapport niet altijd uitblinkt in helderheid nu daarin zinsneden voor komen als: *“Komt voor wat betreft zelfsturing en zelfontwikkeling nog wat zoekend over en heeft moeite om aan te geven hoe het in het verleden anders had gekund. (...) Blijft wat op procesniveau hangen, maakt duidelijk wat er gebeurd is, maar maakt zijn eigen analyse c.q. inbreng niet compleet.”* Daardoor kan het rapport op onderdelen door klager anders zijn geïnterpreteerd dan verweerder heeft bedoeld. Dit kan echter niet tot gegrondheid van de betreffende klachtonderdelen leiden.

V.5. Betreffende klachtonderdeel 5 (inhoudende dat het rapport voor andere doeleinden zou zijn gebruikt dan waarvoor het is geschreven) stelt het College voorop dat psychologen volgens artikel 28 van de Beroepscode verplicht zijn om maatregelen te treffen om te voorkomen dat een rapportage wordt gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze is opgesteld. Dit artikel beoogt onbedoeld gebruik en misbruik van een rapportage zo veel mogelijk tegen te gaan.

Naar het oordeel van het College heeft verweerder hier niet geheel aan voldaan.

Uit de door verweerder opgestelde rapportage blijkt namelijk niet heel duidelijk wat de daaraan ten grondslag liggende vraagstelling en doelstelling is. Ook staat nergens vermeld dat klager doende is te reïntegreren na een langere periode van afwezigheid. Ten aanzien van de doelstelling wordt er in de rapportage gesproken over *“de persoonlijke ontwikkeling van klager ten behoeve van de functie directeur basisonderwijs bij E”* en staat er anderzijds in vermeld dat klager *“het assessment logischerwijs een spannend moment vindt, aangezien er een soort van beoordeling aan vastgekoppeld zit.”* Hoewel dit strikt genomen niet met elkaar in tegenspraak is (het vaststellen van ontwikkelpunten impliceert immers dat er een beoordeling van kwaliteiten en aandachtspunten plaatsvindt), had dit verweerder aan het denken kunnen zetten over de doelstelling van het assessment.

Uit de antwoorden van verweerder hierover op vragen ter zitting heeft het College wel de indruk gekregen dat verweerder de doelstelling van de opdrachtgever heeft onderzocht, maar verweerder had naar het oordeel van het College kritischer door kunnen vragen naar de (al dan niet verborgen) agenda van de opdrachtgever. Zo had verweerder bij de opdrachtgever expliciet na kunnen vragen of E van plan was een exit-traject met klager in te gaan. Het College heeft evenwel geen aanwijzingen gekregen dat verweerder wat betreft klager geen goede bedoelingen had en lijkt het erop dat verweerder zich niet helemaal bewust is geweest van een mogelijk (niet staat vast dat daarvan sprake was) andere intentie van de opdrachtgever. Alles samen nemend komt het College tot het oordeel dat verweerder weliswaar niet geheel heeft gehandeld zoals van hem verwacht mocht worden maar dat dit onvoldoende zwaarwegend is om klachtonderdeel 5 gegrond te verklaren.

V.6. Het College komt tot de slotsom dat de klacht in al zijn onderdelen ongegrond is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht ongegrond als voormeld.

Aldus gewezen op 27 juni 2018

door:

mr. C.M. Berkhout, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
mr. drs. M.J. Ariëns,
prof. dr. M.J.M. van Son,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

C.M. Berkhout